

Rád Cistersov vznikol vo Francúzsku roku 1098. Nový rád založila skupina benediktínskych rehoľníkov na čele so svätým Róbertom, Alberikom a Štefanom. Žijúc podľa reguly sv. Benedikta z Monte Cassino založili kláštor v Citeaux, po latinsky Cistercium, podľa čoho nazvali svoj rád. O rozvoj rádu sa významne pričínil veľký ctiteľ Ježiša Ukrižovaného, sv Bernard z Clairvaux.

Do Mogily (názov dediny pochádza od mohyly Vandy, legendárnej dcéry Krakusa), ktorá je dnes súčasťou Novej Huty, mestskej časti Krakova, cistersov priviedol biskup Ivo Odronož roku 1222 zo sliezskeho Lubionža. Postavili kostol zasvätený Nanebovzatiu Pany Márie a sv. Václavovi. Vedľa kostola vybudovali kláštor v romanskom slohu. Svätýňu konsekroval biskup Ján Prandota v prítomnosti kniežat'a Boleslava, jeho ženy sv. Kingi a v hojnom počte zhromaždených veriacich.

Kríž s ukrižovaným Ježišom, ktorý sa nachádzal v kostole sa stal známym pre svoje milosti a zázraky, aké obdržali pred ním sa modliaci veriaci. Modlili sa pred ním poľskí králi, ako napríklad Kazimír Veľký, Vladislav Jegello, sv Hedviga, mnohí krakovskí biskupovia, ale najmä prostý ľud z celého Poľska.

Cistersi veľmi dobre obhospodárovali okolité pozemky. Vysušené bažiny premenili na úrodné polia a lúky. Na vyregulovanom koryte poblížkej rieky vybudovali mlyn. Aby mohli vykonávať dušpastiersku prácu medzi ľuďmi, vybudovali drevený kostol zasvätený sv. Bartolomejovi. Dnešná budova pochádza z XV. storočia. Príkláštorňý kostol bol z príčiny častých požiarov niekoľkokrát prebudovaný. V pôvodnom štýle zostalo presbitérium a kaplnky vedľa sakristie. Tie časti freskami Zvestovania – presbiterium a Ukrižovania – nad sakristiou a kolonádou vyzdobil mogilský rehoľník Stanislav Samostrzelnik v XVI. storočí. Vymaľoval tiež knižnicu. Fasáda kostola zostala v XVIII. storočí prebudovaná v barokovom slohu. V tom istom slohu bol vybudovaný oltár v kaplnke Svätého Kríža. Maľby hlavnej aj vedľajších lodí v kostole vykonal roku 1919 krakovský umelec Ján Bukowski.

Socha zázračného Ukrižovaného Pána Ježiša Mogilského je 192 cm vysoká. Má prirodzené vlasy, ktoré podľa ľudových poviedok niekedy rástli. Bedrá Krista sú prepásané súknom so zlatými výšivkami. Hlava Ježiša je naklonená, oči pozerajú na modliacich sa veriacich, ústa má otvorené – prehovárajúce v tichosti. Brána kaplnky je ručne kovaná s pozlátenými prvkami. Je to dar rytiera Štefana Žóltowskiego za záchranu v bitke s Turkami v roku 1620. Aj ľudia skladali vóta ako pod'akovanie za rôzne milosti. Väčšinu z nich vyrabovali Tatári a Švédi. Rakúšania veľkú časť skonfiškovali do štátnej pokladnice. Veľa zázrakov opisujú kláštorňé kroniky.

Niektoré sú opísané v brožúrke: „Krótkie opowiadanie o Panie Jezusie Mogilskim“.

Hlavný kamenný oltár je postavený na rekonštrukcii romanského oltára s neskorogotickým polytychom z roku 1514. V strede sa nachádza socha Panny Márie s Dieťaťom. Na oboch pároch oltárnych krídel sú vyrezávané výjavy z života Svätej Rodiny a maľované obrazy Umučenia Pána. V kláštorných chodbách sa tiež nachádzajú rôzne cenné pamiatky, ako napríklad triptych Matky Božej a svätých.

Sv. Otec Pavol VI 9. marca 1970 povýšil kostol do hodnosti baziliky minor.

Od roku 1979, kedy do Mogili prišiel Sv. Otec Ján Pavol II, prichádza do sanktuária ešte viac pútnikov, najmä na nočné modlitebné bdenia organizované v noci z prvého piatku mesiaca na sobotu a tiež v čase odpustových slávností, každoročne od 14. do 21. septembra. Hlavná sv. omša v nedeľu sa slúži pri vonkajšom oltári na Námestí Jána Pavla II, okolo ktorého sú zastavenia krížovej cesty a kde sa niekedy nachádzala kláštorná záhrada.

Rád cistersov roku 1998 slávil 900 rokov existencie v Cirkvi. V súčasnosti cistersi žijú na piatich kontinentoch a je ich spolu s cistersami-trapistami okolo 4500. Modlitbou a prácou slúžia Bohu aj ľuďom.

Naša adresa:

Ojcovie Cystersi

Klasztorna 11

PL 31-979 Kraków